

Hen Gwestiynau Arholiad
Tangiad, Normal

(Gaeaf 2005)

8. Hafaliad y gromlin C yw $y = 3x^{\frac{3}{2}} - \frac{32}{x}$.

- (a) Darganfyddwch hafaliad y tangiad i C yn y pwynt lle mae $x = 4$. [7]
- (b) Darganfyddwch hafaliad y normal i C yn y pwynt lle mae $x = 4$. [2]

(Haf 2005)

6. Hafaliad y gromlin C yw

$$y = 16\sqrt{x} + \frac{32}{x} + 2.$$

- (a) Darganfyddwch werth $\frac{dy}{dx}$ pan fydd $x = 4$. [3]
- (b) Darganfyddwch hafaliad y normal i C yn y pwynt lle mae $x = 4$. [3]
9. Mae'r llinell syth $y = 2x + c$ yn dangiad i'r gromlin $y = x^2 + 6x + 7$.
- (a) Darganfyddwch werth y cysonyn c . [4]
- (b) Darganfyddwch gyfesurynnau pwynt cyffwrdd y tangiad a'r gromlin. [2]

(Gaeaf 2006)

3. Darganfyddwch hafaliad y normal i'r gromlin $y = 4x^2 - 7x + 2$ yn y pwynt $(2, 4)$. [4]

(Haf 2006)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = x^2 - 4x + 7$. Cyfesurynnau'r pwynt A yw $(1, 4)$.

- (a) Darganfyddwch hafaliad y tangiad i C yn A . [4]
- (b) Darganfyddwch hafaliad y normal i C yn y pwynt A . [2]

(Gaeaf 2007)

5. (a) O wybod bod $y = 2x^2 - 5x + 3$, darganfyddwch $\frac{dy}{dx}$ o egwyddorion sylfaenol. [5]
- (b) Darganfyddwch hafaliad y normal i'r gromlin $y = 2x^2 - 5x + 3$ yn y pwynt $(2, 1)$. [3]

(Haf 2007)

4. (a) Darganfyddwch hafaliad y tangiad i'r gromlin $y = \frac{16}{x} + 3x + 2$ yn y pwynt (4, 18). [5]
- (b) Darganfyddwch ddatrysiad yr hafaliadau cydamserol $y = x^2 + 2x + 4$ ac $y = 4x + 7$. Rhowch ddehongliad geometregol o'ch canlyniadau. [5]

(Gaeaf 2008)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = 2x^2 - 10x + 16$. Mae gan y pwynt P gyfesurynnau (3, 4) ac mae ar C . Darganfyddwch hafaliad y tangiad i C yn P . [4]

(Haf 2008)

3. Mae'r pwynt P ar y gromlin C â hafaliad $y = 3x^2 - 8x + 7$. O wybod mai cyfesuryn- x P yw 2, darganfyddwch hafaliad y normal i C yn P . [6]

(Gaeaf 2009)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = x^2 - 9x + 13$.
- (a) Mae gan y pwynt P gyfesurynnau (6, -5) ac mae ar C . Darganfyddwch hafaliad y **tangiad** i C yn P . [4]
- (b) Mae'r pwynt Q ar C ac mae fel mai $\frac{1}{7}$ yw graddiant y **normal** i C yn Q .
Darganfyddwch gyfesuryn- x Q . [3]

(Haf 2009)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = 2x^2 + 6x + 7$. Cyfesuryn- x y pwynt P yw -1 ac mae P ar y gromlin C . Darganfyddwch hafaliad y tangiad i C yn P . [5]

(Gaeaf 2010)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = \frac{6}{x^2} + \frac{7x}{4} - 2$. Cyfesurynnau'r pwynt P yw (2, 3) ac mae P ar C .
Darganfyddwch hafaliad y **normal** i C yn P . [6]

(Haf 2010)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = x^2 - 8x + 10$.
- (a) Cyfesurynnau'r pwynt P yw (3, -5) ac mae P ar C . Darganfyddwch hafaliad y **normal** i C yn P . [5]
- (b) Mae'r pwynt Q ar C ac mae fel mai hafaliad y **tangiad** i C yn Q yw
 $y = 4x + c$,
lle mae c yn gysonyn. Darganfyddwch gyfesurynnau Q a gwerth c . [4]

(Gaeaf 2011)

8. Hafaliad y gromlin C yw $y = x^2 - 6x + 7$.

(a) Cyfesuryn- x y pwynt P yw 5 ac mae P ar y gromlin C . Darganfyddwch hafaliad y tangiad i C yn P . [5]

Hafaliad y llinell L yw $y = \frac{1}{2}x - 2$.

(b) (i) Darganfyddwch gyfesurynnau dau groestorfan C ac L .

(ii) Gwireddwch mai L mewn gwirionedd yw'r normal i C yn un o'r croestorfannau hyn. [8]

(Haf 2011)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = 3x^2 - 9x + 1$. Cyfesuryn- x y pwynt P yw 2 ac mae P ar y gromlin C . Darganfyddwch hafaliad y tangiad i C yn P . [5]

(Gaeaf 2012)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = 2x^2 - 8x + 13$. Cyfesuryn- x y pwynt P yw 3 ac mae P ar y gromlin C . Darganfyddwch hafaliad y **normal** i C yn P . [6]

(Haf 2012)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = 2x^2 - 11x + 13$.

(a) Cyfesurynnau'r pwynt P yw $(2, -1)$ ac mae P ar C . Darganfyddwch hafaliad y **tangiad** i C yn P . [4]

(b) Mae'r pwynt Q ar C ac mae fel mai graddiant y **normal** i C yn Q yw $-\frac{1}{9}$.
Darganfyddwch gyfesuryn- x Q . [3]

(Gaeaf 2013)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = 3x^2 - 14x + 13$. Cyfesuryn- x y pwynt P yw 3 ac mae P ar y gromlin C . Darganfyddwch hafaliad y **tangiad** i C yn P . [5]

(Haf 2013)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = 2x^2 - 10x + 7$.

(a) Cyfesurynnau'r pwynt P yw $(3, -5)$ ac mae P ar C . Darganfyddwch hafaliad y **normal** i C yn P . [5]

(b) Mae'r pwynt Q ar C ac mae fel bod y **tangiad** i C yn Q yn baralel i'r echelin- x .
Darganfyddwch gyfesuryn- x Q . [2]

(Gaeaf 2014)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = \frac{20}{x} + 2x^2 - 11$. Cyfesurynnau'r pwynt P yw $(2, 7)$ ac mae P ar C .
Darganfyddwch hafaliad y **normal** i C yn P . [6]

(Haf 2014)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = x^2 - 8x + 14$.
- (a) Cyfesurynnau'r pwynt P yw $(6, 2)$ ac mae P ar y gromlin C . Darganfyddwch hafaliad y **normal** i C yn P . [5]
- (b) Mae'r pwynt Q ar C ac mae fel mai hafaliad y **tangiad** i C yn Q yw
- $$y = 2x + c,$$
- lle mae c yn gysonyn. Darganfyddwch gyfesurynnau Q a gwerth c . [4]

(Haf 2015)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = x^3 - x^2 - 13x + 18$.
- (a) Cyfesuryn- x y pwynt P yw 2 , ac mae P ar C . Darganfyddwch hafaliad y **normal** i C yn P . [6]
- (b) Cyfesuryn- x y pwynt Q yw a . Mae Q ar C , ac mae fel bod y **tangiad** i C yn Q yn baralel i'r llinell â hafaliad $y = -8x + 7$.
Darganfyddwch y gwerthoedd posibl ar gyfer a . [3]

(Haf 2016)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = \frac{12}{x^2} + 7x - 6$. Cyfesuryn- x y pwynt P yw 2 , ac mae P ar C .
Darganfyddwch hafaliad y tangiad i C yn P . [6]

(Haf 2017)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = \frac{3}{4}x^2 - 4x - 10$.
- (a) Cyfesurynnau'r pwynt P yw $(6, -7)$ ac mae ar y gromlin C . Darganfyddwch hafaliad y **tangiad** i C yn P . [4]
- (b) Mae'r pwynt Q ar C , ac mae fel bod graddiant y **normal** i C yn Q yn -2 .
Darganfyddwch beth yw cyfesuryn- x Q . [3]

(Haf 2018)

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = x^2 - 6x + 7$. Cyfesuryn- x y pwynt P yw 2, ac mae P ar C .

(a) Dangoswch mai hafaliad y **normal** i C yn P yw $y = \frac{1}{2}x - 2$. [6]

(b) Mae'r normal i C yn P yn croestorri C eto yn y pwynt Q . Darganfyddwch gyfesurynnau Q . [4]